

Gudme: Dette lovforslag har været ventet med spænding. Vi vidste, allerede da tanken om at få kommunalreformen gennemført forud for 1970 kom frem, at det måtte blive en naturlig følge af de nye grænser for amter og kommuner, at vi også måtte få andre administrative inddelinger for retskredse og politikredse. Da vi i 1971 fik betænkningen om grænserne for de nye politikredse, var vi helt klar over, at det ville blive et forslag med sprængstof i, sådan som vi så mindretalsforslagene mod flertalsforslaget. Men sådan er det vel i øvrigt altid, når det drejer sig om at ændre administrative grænser; det skal der være sprængstof i.

Jeg vil gerne begynde med retskredsene. Her er jo ikke som for politikredsernes vedkommende tale om, at ministeren har haft en udvalgsbetænkning at gå ud fra. Det er fra ministerens side her frihåndstegning i modsætning til politikredse, hvor justitsministeren nærmest har skrevet med ført pen derved, at han har fulgt flertallet i betænkningen næsten helt ud. Men det kommer jeg tilbage til senere.

Det principielle udgangspunkt med hensyn til retskredsene er, som det også gælder for politikredse, at man må prøve at få grænserne til at passe med de nye kommune størrelser, at man skal få retskredsgrænserne til at passe med politikredsgrænserne, sådan at der enten skal være tale om sammenfald, eller at i hvert fald to retskredse går inden for den samme politikreds, og endelig det synspunkt, som andre ordførere har været inde på, først og fremmest hr. Thestrup, at man så vidt som overhovedet muligt skal have dommeren i retskredsene til personlig at varetage den væsentligste del af retsarbejdet.

Derved er man kommet til disse skelnermærker, at vi skal have enedommerkredse fra ca. 25.000 indbyggere op til 50.000, men hvis vi kommer over de 50.000 indbyggere, skal vi have flødommerkredse. Jeg kan med hensyn til dette ministerens udgangspunkt sige, at jeg er næsten enig, både med hensyn til at politikredse og retskredse skal passe sammen, og at grænserne ikke kommer til at skære hinanden, og med hensyn til, at retskredse så vidt muligt skal passe sammen med kommunerne.

Derimod er jeg ikke sikker på, at man ikke er for konsekvent i kravet om, at

dommerne ved et embede personlig skal klare næsten hele arbejdet i retten. Jeg ved godt, at det er en tanke, som justitsministeriet igennem mange år er gået stærkt ind for, at dommerfuldmægtige i almindelighed ikke bør have faste konstitutioner, og at man i øvrigt skal begrænse konstitutionerne så langt som overhovedet muligt, for at dommerne personlig kan komme til at arbejde med retssagerne. Jeg ved ikke, om der er grund til at rynke i den grad på næsen, som man vist gør i justitsministeriet, af faste konstitutioner og dommerfuldmægtigkonstitutioner i det hele taget, for vi kommer da vist ikke uden om — her er jeg helt enig med hr. Thestrup — at megen god uddannelse for de fuldmægtige, der senere gerne så vidt som overhovedet muligt skulle blive dommere, da vist må ligge i, at de netop får en konstitution, således at de ved øvelsen i at beklæde retten senere får den bedre mulighed for at kunne være dommer og som den væsentligste opgave at beklæde retten. For lidt og for meget fordærver alt. Men jeg tror ikke, man behøver at være helt så betænkelig, som man tilsyneladende er i justitsministeriet, ved at lade dommerfuldmægtige i et vist rimeligt omfang have konstitution i forskelligartede sager, det være sig både inden for strafferettens område i politisager og i civile sager.

Hvis vi i øvrigt skal se på den frihåndstegning, som ministeren har foretaget med hensyn til at opridsse 77 underretskredse i stedet for 105, men sådan at antallet af dommere forøges fra 159 til 171, tror jeg, at man i det store og hele må sige, at forslaget ser rigtigt ud. Det vil gøre ondt både i Høng og i Haslev, i Bogense og i Brædstrup, i Hammel og i Hornslet og andre steder med, når disse retter bortfalder. Men opbygningen af systemet er logisk, og den gennemgang retskreds for retskreds, som ministeriet foretager, og hvorved man konstaterer, at nogle retskredse kommer langt ned under 25.000; i visse tilfælde er vi jo nede på en halv snes tusind indbyggere, må vel føre til den mening, at grundlaget for opretholdelse af den pågældende retskreds dermed ikke mere er til stede. Derfor tror jeg, man må være enig med ministeriet i de fleste af de valg, der er truffet med hensyn til nedlæggelse af hidtidige retskredse, og at tallet 77 nok er et rigtigt tal.